

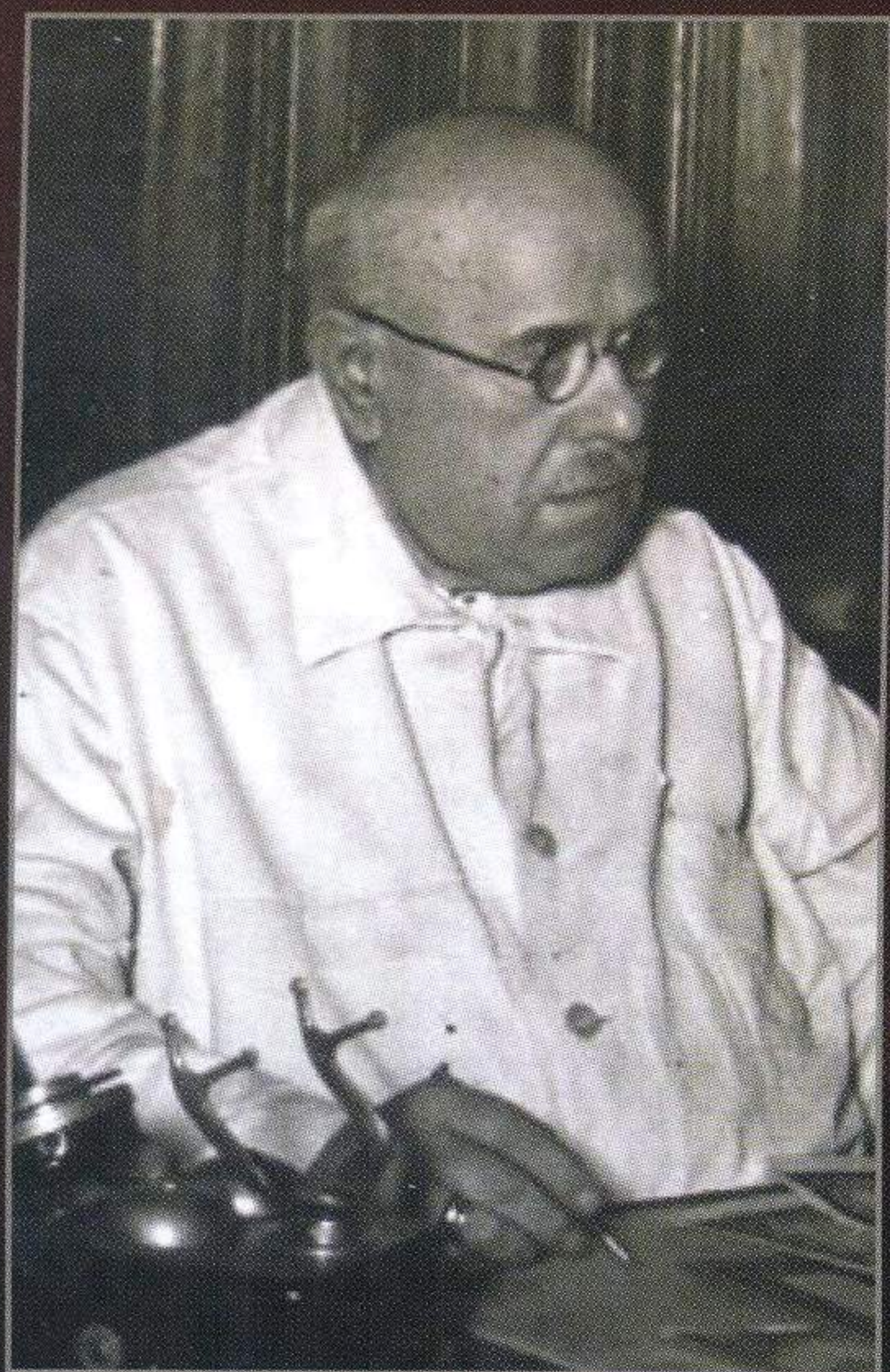

PALKA JÓZSEF

ÜVEGABLAKAI

A BALATONFÜREDI
KRISZTUS KIRÁLY
PLÉBÁNIA TEMPLOMBAN

2017.

PALKA JÓZSEF

1860 - 1952

KÉSZÜLT, A TEMPLOM FELSZENTELÉSÉNEK
KILENCVENEDIK ÉVÉBEN,
KRISZTUS KIRÁLY TISZTELETÉRE
ÉS ÉDESANYÁM EMLÉKÉRE.

Balatonfüreden, 1926. október 24-én tették le az új Római Katolikus templom alapkövét. Dr. Luttor Ferenc plébános kiváló szervező munkájának köszönhetően a következő év szeptember 29-én Dr. Rott Nándor veszprémi megyéspüspök már fel is szentelte a 40 méter hosszú, 20 méter széles, 10 méter magas neoromán stílusban, vörös kőből épült templomot. Az impozáns templom Magyarországon az első és a világon is az elsők közt van, melyet Krisztus Király tiszteletére szenteltek, mivel ezt az ünnepet 1925. december 11-én rendelte el XI. Pius pápa. Ünnepe a II. Vatikáni Zsinatig október utolsó vasárnapján volt, azóta az egyházi év utolsó vasárnapjára esik, ekkor van a templom búcsúja.

A felszentelésre elkészült a nagylelkű adakozók jóvoltából a huszonhét csodálatos üveglak is.

Az ablakokat Palka József üvegfestő mester készítette. Palka József az alsó-ausztriai Retzben született 1860. március 20-án. A közép- és ipariskola elvégzése után díszítőüvegezést, üvegmaratást és üvegmozaik-készítést tanult Bécsben. 1883-ban Sopronban, 1887-ben Budapesten telepedett le. Itt először az Országos Üvegfestészetben művezetőként dolgozott, majd 1894-ben megnyitotta önálló műhelyét.

Palka József, Róth Miksa mellett korának kiemelkedő, Európa szerte ismert és elismert mestere volt.

Több mint hatszáz templomba készített festett üvegablakokat. Ő készítette a bécsi Pázmáneum, az Észtnél elnöki palota és egy athéni áruház üveglakait is. Ma is láthatók alkotásai Székelyudvarhelyen, Nagyváradon. Az ő munkája a celldömölki kegytemplom homlokzatának mozaikképe, illetve az 1914-ben vízre bocsátott Szent István csatahajó 4 üvegoltárképe is.

Munkásságáért több elismerésben részesült; 1907-ben, a pécsi országos kiállításon ezüstérmét nyert, 1912-ben X. Pius kitüntette a Pro Ecclesia et Pontifice pápai arany érdemkereszttel. 1928-ban az ezüst-, majd 1937-ben megkapta az aranykoszorús mesteri címet. A római, a milánói és párizsi kiállításon nagydíjat nyert. 1934-ben a Budapesti Üvegesek és Rokonszakmák Ipartestülete kitüntetésben és elismerésben részesítette a több évtizedes kiváló munkájáért.

Életének 93. évében, 1952. december 21-én hunyt el Budapesten. A Rákoskeresztúri Újköztemető 110. parcella, 1. sor, 73. számú sírhelyébe temették el. 1954. április 2-án exhumálták, és a Budapest- Remetekertvárosi Szentlélek templomban helyezték végső nyugalomra, ahol feleségével együtt nyugszanak békében. Csak egyszerűen be vannak falazva – jeltelenül.

Templomunk ablakain a művész csak az adományozók nevét örökítette meg, a ábrázolt szentek neve nélkül. Sikerült hozzájutni Palka József eredeti feljegyzéseihez. Így e kiadvány teljesen hitelesen ismerteti meg az olvasót az üvegablakon ábrázolt szentek neveivel.

A 2016. július 13-i városunkban tomboló vihar és jégeső, a templom nyugati főbejárati oldalán levő rosettát és az ablakokat teljesen megsemmisítette. Ez késztetett arra, hogy valamilyen formában emléket állítsak ennek a felbecsülhetetlen értékű kincsnek. Ennek érdekében javaslatot tettem helyi értéké nyilvánításra. A Balatonfüredi Városi Értéktár Bizottság 2017. június 20-i ülésén, a Krisztus Király Plébánia Templom Palka József által 1927-ben készített festett üvegablakai, a 3/2017. (VI.20.) számú bizottsági határozat értelmében a Települési Értéktár része lett, mint nemzeti érték.

Remélem e kis könyvecske fotóinak tanulmányozása, még közelebb hozza az olvasókhoz az ablakokon ábrázolt szenteket, hiányt pótol és értéket őriz.

Emléket állít az egykori nagylelkű adakozóknak és Palka József munkásságának.

DR. LANGER RUDOLFNÉ 1927.

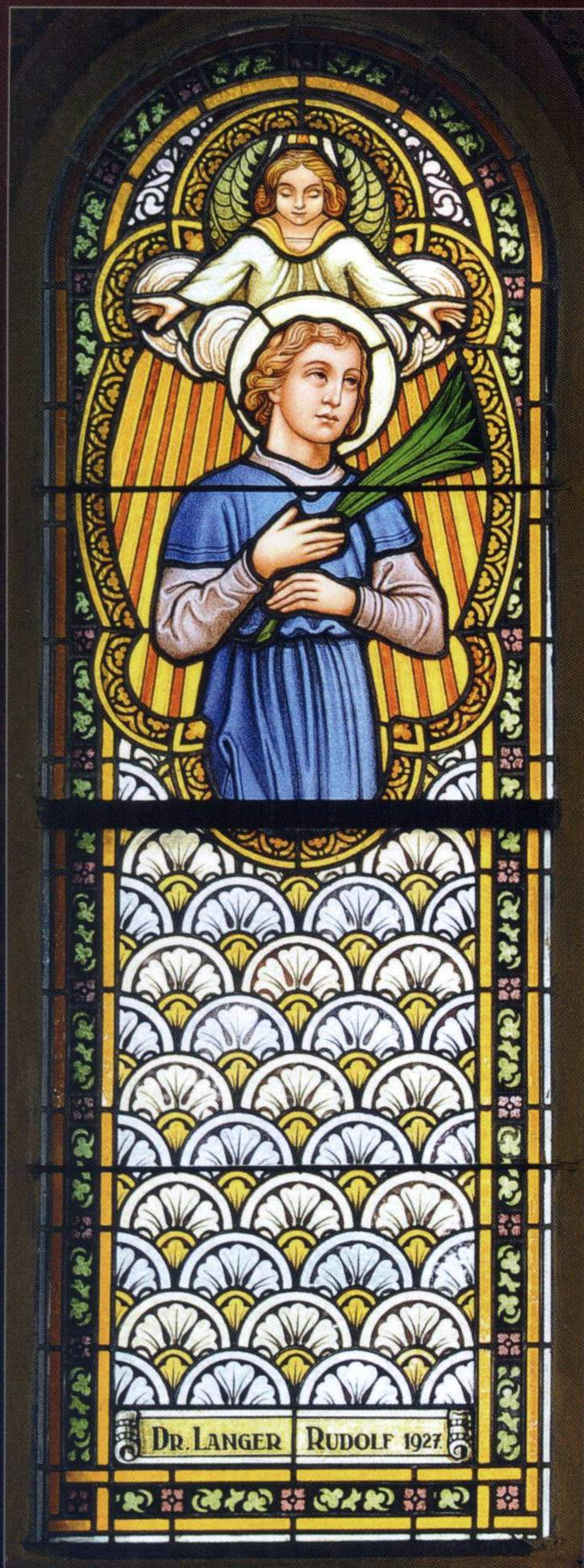

SZŰZ MÁRIA

JÉZUS KRISZTUS SZENT ANYJA.

MÁRIA ISTENANYASÁGÁNAK ÜNNEPE: JANUÁR 1.

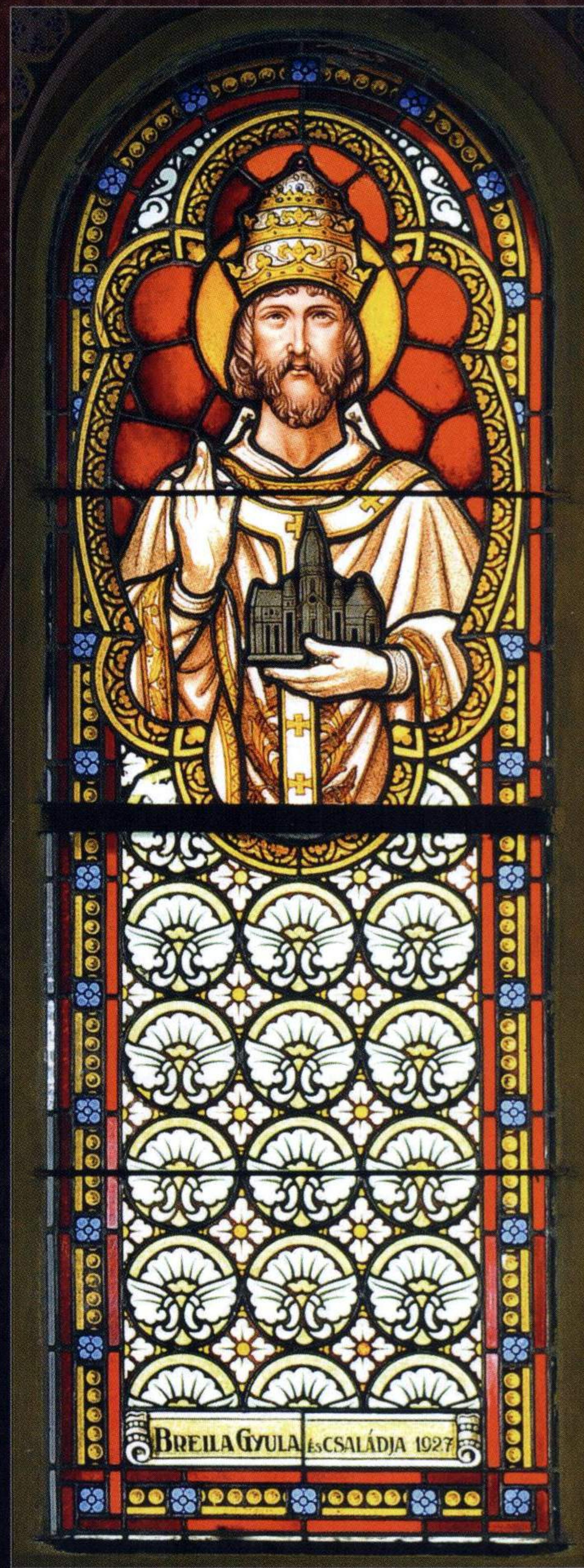
DR. LANGER RUDOLF 1927.

GORETTI SZENT MÁRIA

1890 -1902 OLASZ VÉRTANÚ, AKI SZÜZESSÉGE
VÉDELMÉBEN HALT MEG. ÜNNEPE: JÚLIUS 6.

BREILA GYULA ÉS CSALÁDJA 1927.

SZENT I. GYULA PÁPA

280 – 352 A 35. PÁPA VOLT, 337-TŐL. NAGY HARCOT VÍVOTT
AZ ARIANIZMUSSEL SZEMBEN. ÜNNEPE: ÁPRILIS 12.

ÖZV. JURANEK JÓZSEFNÉ 1927

SZENT GYÖRGY

271 KÖRÜL – 303. RÓMAI KORI KATONA ÉS
KERESZTÉNY MÁRTÍR. ÜNNEPE: ÁPRILIS 24.

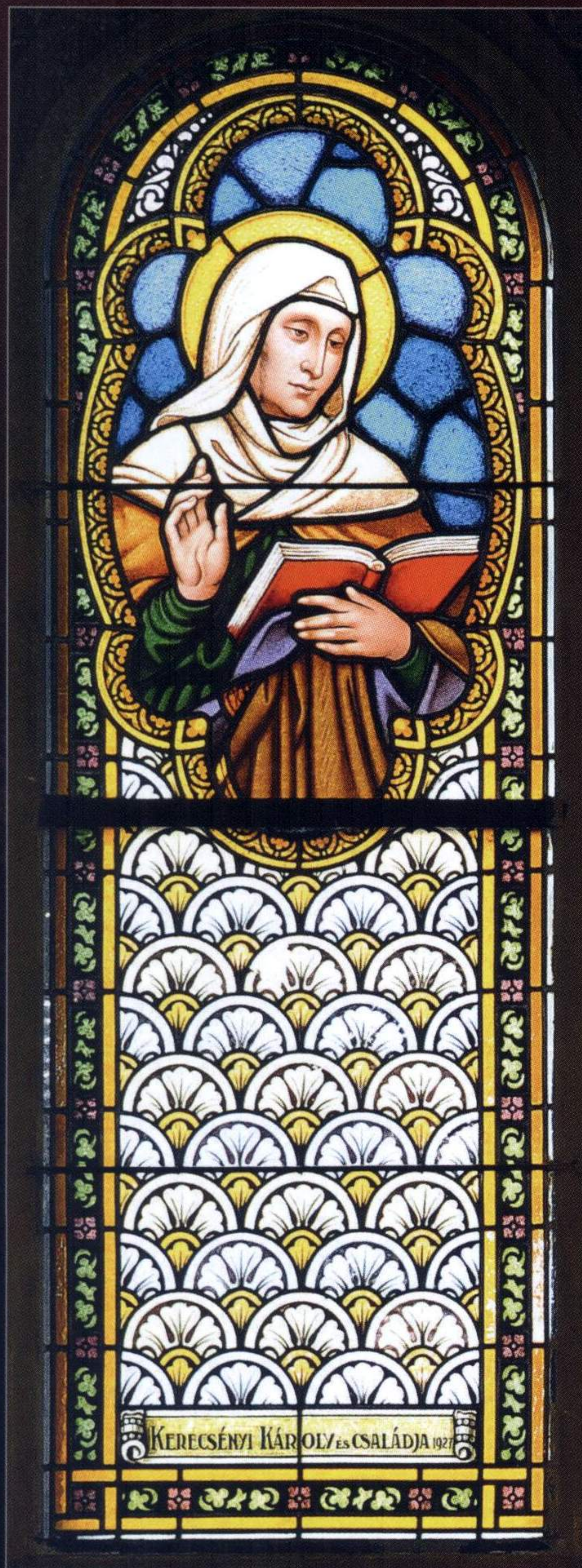
ÖZV. JURANEK JÓZSEFNÉ 1927

LOYOLAI SZENT IGNÁC

1491 – 1556 A JEZSUITA REND MEGALAPÍTÓJA.
ÜNNEPE: JÚLIUS 31.

KERECSENYI KÁROLY ÉS CSALÁDJA 1927

SZENT ANNA

JÉZUS KRISZTUS NAGYANYJA. A VESZPRÉMI EGYHÁZMEGYE
FŐVÉDŐSZENTJE. ÜNNEPE: JÚLIUS 26.

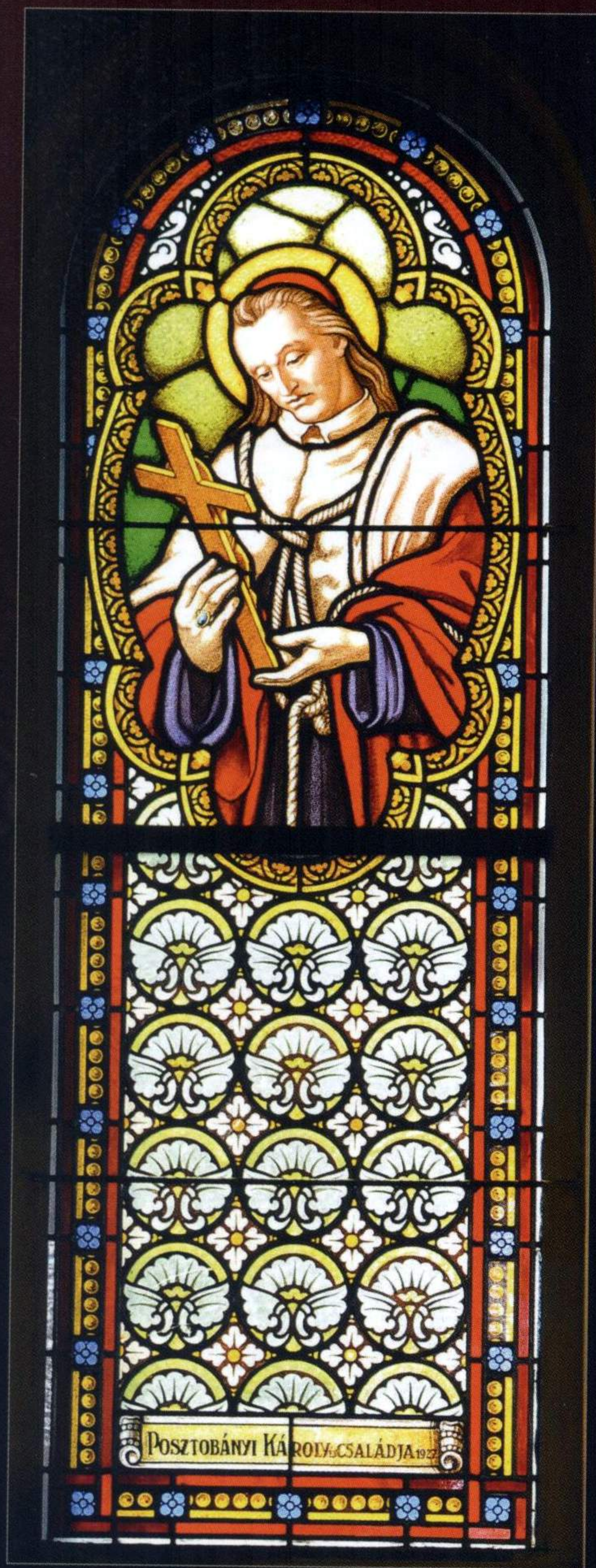
CS. DARAB JÓZSEF ÉS CSALÁDJA 1927

SZENT ILONA

248 – 330 KÖRÜL. NAGY KONSTANTIN CSÁSZÁR ÉDESANYJA.
NEKI TULAJDONÍTIK JÉZUS KERESZTJÉNEK MEGTALÁLÁSÁT.
ÜNNEPE: AUGUSZTUS 18.

POSZTOBÁNYI KÁROLY ÉS CSALÁDJA 1927

BORROMEI SZENT KÁROLY

1538 – 1584 OLASZ BÍBOROS ÉRSEK, A KATOLIKUS EGYHÁZ
EGYIK NAGY REFORMÁTORA. AZ 1567-ES PESTISJÁRVÁNY HŐSE.
ÜNNEPE: NOVEMBER 4.

DR. HÉJJ IMRE ORSZ. GY. KÉPVISELŐ 1927

SZENT IMRE HERCEG

1000 ÉS 1007 KÖZÖTT – 1031. SZT. ISTVÁN KIRÁLY
ÉS BOLDOG GIZELLA FIA, A MAGYAR IFJÚSÁG VÉDŐSZENTJE.
ÜNNEPE: NOVEMBER 5.

ÖZV. JÉKEY ISTVÁNNÉ 1927

SZENT ISTVÁN KIRÁLY

969 – 1038. A KERESZTÉNY MAGYAR ÁLLAM MEGALAPÍTÓJA.
ÜNNEPE: AUGUSZTUS 20.

ÖZV. ANGELI MÁRTONNÉ 1927

TOURS-I SZENT MÁRTON

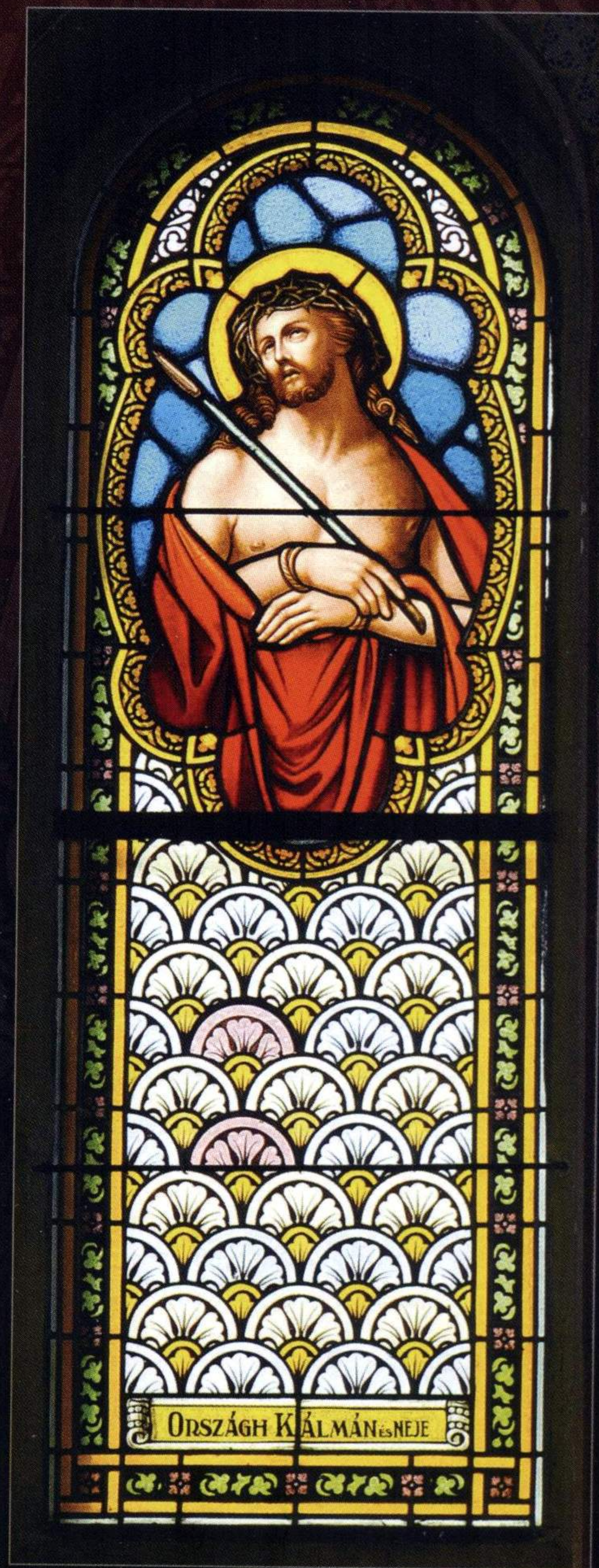
316 VAGY 317 – 397. SAVÁRIÁBAN SZÜLETETT,
POGÁNY LÉGIÓSBÓL LETT KERESZTÉNNYÉ.
NAGY HITTÉRÍTŐ VOLT. ÜNNEPE: NOVEMBER 11.

ÖZV. ANGELI MÁRTONNÉ 1927

FÁJDALMAS SZŰZANYA
AZ AGG SIMEON MEGJÖVENDÖLTE MÁRIA SZENVEDÉSÉT.
ÜNNEPE: SZEPTEMBER 15.

ORSZÁGH KÁLMÁN ÉS NEJE 1927

SZENVEDŐ KRISZTUS
NAGYPÉNTEKEN EMLÉKEZÜNK KRISZTUS
SZENVEDÉSÉRE ÉS HALÁLÁRA.

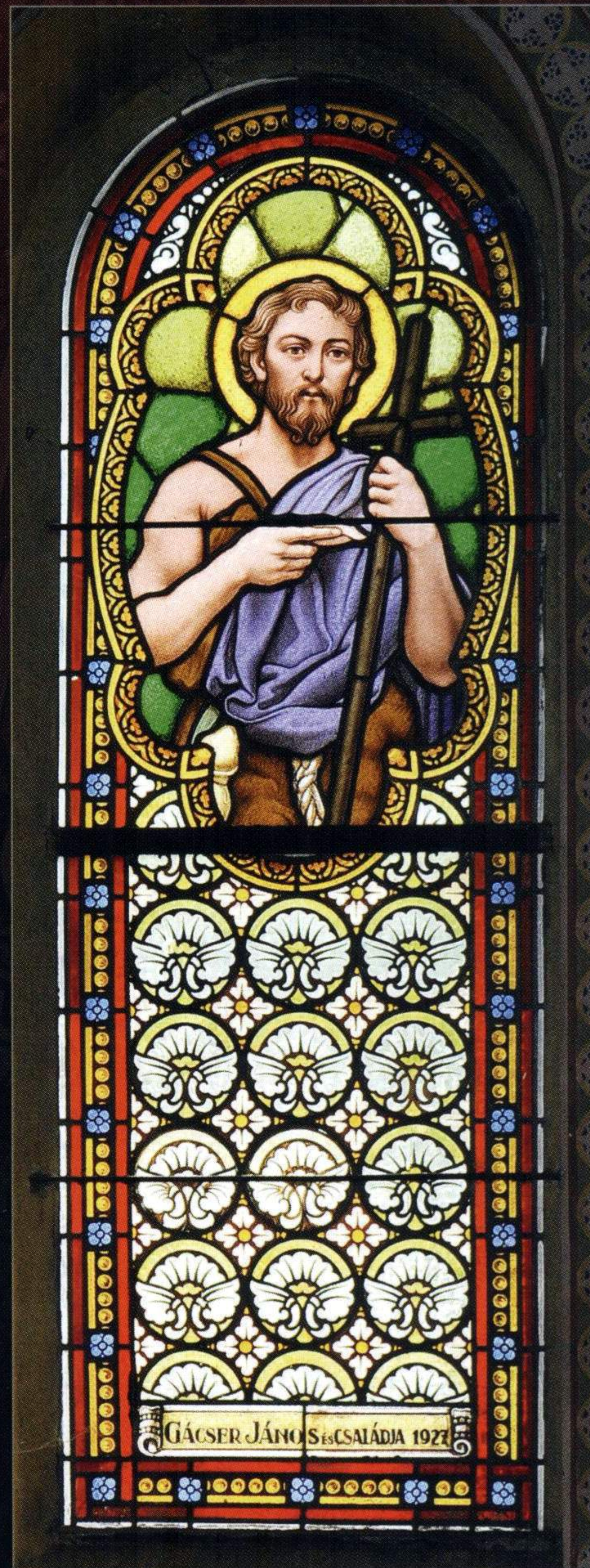
DR. MOLNÁR DÉNES 1927

SZENT DÉNES

? - 250-258 KÖRÜL. PÁRIZS ELSŐ PÜSPÖKE. NAGY HITTÉRÍTŐ,
KERESZTÉNY VÉRTANÚ. ÜNNEPE: OKTÓBER 9.

GÁCSER JÁNOS 1927

KERESZTELŐ SZENT JÁNOS

JÉZUS ELŐFUTÁRA, A JORDÁNBAN KERESZTELTE AZ EMBEREKET ÉS
BŰNBÁNATOT HIRDETETT. HERÓDES 29-BEN LEFEJEZTETTE.
ÜNNEPEI: SZ: JÚNIUS 24. VÉRT: AUGUSZTUS 29.

DARNAY ERZSÉBET 1927

ÁRPÁDHÁZI SZENT ERZSÉBET

1207 – 1231. II. ANDRÁS ÉS GERTRÚD LÁNYA. A SZEGÉNYEK, ÁRVÁK, BETEGEK NAGY SEGÍTŐJE VOLT. ALAKJÁT ÉLETÉBEN, HALÁLÁBAN CSODÁK ÖVEZIK. ÜNNEPE: NOVEMBER 19..

ERDÉLY VÉDSZENTJÉNEK BIZODALMAS HITTEL

SZENT LÁSZLÓ KIRÁLY

1046 KÖRÜL – 1095. KEGYES LOVAGKIRÁLY, A NEVÉHEZ FÜZŐDIK AZ ELSŐ MAGYAR SZENTEK AVATÁSA. ÜNNEPE: JÚNIUS 27.

BALATONFÜREDI LEÁNY KONGREGÁCIÓ 1927

ÁRPÁDHÁZI SZENT MARGIT

1242 – 1270. IV. BÉLA LEÁNYA AZ ÖNFEGYELMEZÉS
ÉS A KERESZTÉNYI SZERETET PÉLDAKÉPE.

ÜNNEPE: JANUÁR 18.

MICHELLER JÓZSEF ÉS NEJE 1927

SZENT JÓZSEF

SZÜZ MÁRIA JEGYESE, JÉZUS KRISZTUS NEVELŐAPJA.

ÜNNEPE: MÁRCIUS 19.

NAGY KLÁRA 1927

ASSISI SZENT KLÁRA
1193 – 1253. SZENT FERENC KÖVETŐJE,
A CLARISSA REND MEGALAPÍTÓJA.
ÜNNEPE: AUGUSZTUS 11.

SZT. FERENC KÖNYÖRÖGJ ÉRETTÜNK

ASSISI SZENT FERENC
1182 – 1226. A FERENCES REND MEGALAPÍTÓJA.
ÜNNEPE: OKTÓBER 4.

NAGY GABI 1927

SZENT ÁGNES

290 ÉS 293 KÖZÖTT – 305. RÓMAI SZŰZ ÉS VÉRTANÚ.
ÜNNEPE: JANUÁR 21.

KUBICSEK LAJOS ÉS CSALÁDJA 1927

SZENT LAJOS FRANCIA KIRÁLY

1219 – 1270. IX. LAJOS A KERESZTÉNY KIRÁLYOK
ESZMÉNYKÉPE VOLT. ÜNNEPE: AUGUSZTUS 25.

MOLNÁR ANTAL 1927

PÁDUAI SZENT ANTAL

1195 – 1231. PORTUGÁL SZÁRMAZÁSÚ FERENCES RENDI
TEOLÓGUS ÉS PRÉDIKÁTOR. SZEGÉNYEK SZENTJE.
ÜNNEPE: JÚNIUS 13.

VITÉZ KERESZTÉNY SZIGETHY SÁNDOR 1927

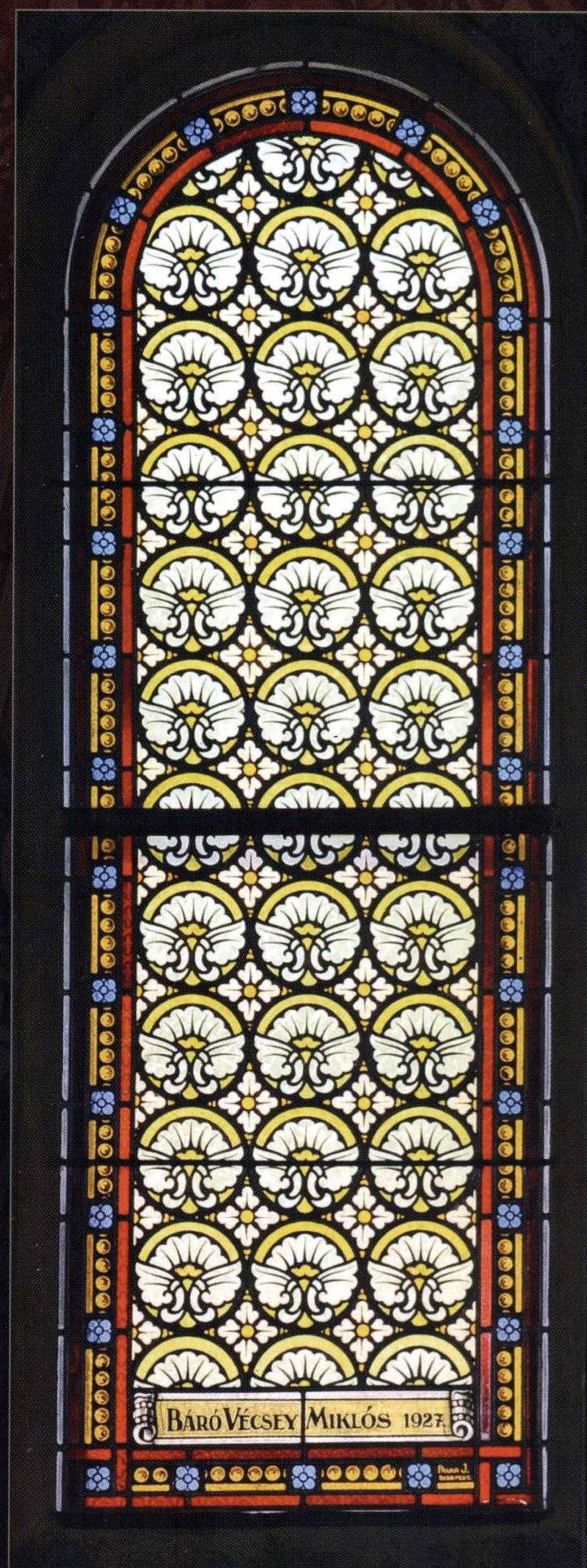
SZENT TIBOR

? – 305. RÓMAI HITVALLÓ ÉS VÉRTANÚ.
ÜNNEPE: ÁPRILIS 14.

DR. CSISZÁRIK JÁNOS C. PÜSPÖK 1927

BÁRÓ VÉCSEY MIKLÓS 1927

2017

A kiadvány támogatói:
Csizmazia Darab József
Dasek Viktor
Gubicza Ferenc
Mészáros Tiborné
Németh József
Rábaközi János
Szenfnerné Varga Anikó
Köszönet a segítségért!

Felelős kiadó: Fejes Gabriella Lídia
Készült a Tradeorg Nyomdában
Nyomdai előkészítés: Zachar István
Fotó: Totó-fotó (Tóth Attila)
Készült: 500 példányban